

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ

ΤΟΥ

ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΒΕΪΚΟΥ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ, 20 Μαρτίου 1996
Αίθουσα Εταιρείας Ηπειρωτικών Μελετών
ώρα 18.00 μ.μ.

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α

ΤΕΤΑΡΤΗ, 20.3.1996

ώρα 18.00

Προανάκρουσμα: απόσπασμα από μαγνητοφωνημένο μάθημα του Θεόφιλου Βέικου.

Προσφωνήσεις: Παναγιώτης Νούτσος, Διευθυντής του Τομέα Φιλοσοφίας, Χρήστος Μασσαλάς, Αντιπρύτανης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Παναγιώτης Νούτσος, *Η Σοφιστική ως «κριτική της ιδεολογίας».*

Νίκος Ψημμένος, *Ο Θεόφιλος Βέικος για τον Hegel.*

Ευθύμης Παπαδημητρίου, *Οι απόψεις του Θ. Βέικου για τη σχέση Φιλοσοφίας και Επιστήμης.*

Συζήτηση

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ

Κύριοι εκπρόσωποι των Αρχών,

Κύριε Αντιπρύτανη,

Κύριε Πρόεδρε του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής
και Ψυχολογίας,

Κυρία Βέικου,

Κύριε Πρόεδρε της Εταιρείας Ηπειρωτικών Μελετών,

αγαπητοί συνάδελφοι,

αγαπητοί φοιτητές και φοιτήτριες,

Κυρίες και κύριοι,

Πριν από ένα χρόνο έφυγε από κοντά μας ο Θεόφιλος Βέικος, καθηγητής της Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιό μας από το 1972 ως το 1979.

Όπως είναι γνωστό, το φθινόπωρο του 1964 ιδρύεται η Φιλοσοφική μας Σχολή, ως παράρτημα αρχικά του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, και στο μεθεπόμενο ακαδημαϊκό έτος η Φυσικομαθηματική Σχολή. Πρόκειται για την απαρχή του «τρίτου» Πανεπιστημίου της χώρας, όπως ήδη από τη δεκαετία του '50 αξίωνε επιτακτικά τη δημιουργία του η Δημοτική Αρχή και οι πνευματικοί φορείς της πόλης μας. Οι όροι της συζυγίας Πανεπιστημίου και τοπικής κοινωνίας είχαν από τότε συγκροτηθεί με έκτυπο τρόπο. Μνημονεύω τα κυριότερα σημεία αυτής της συστοίχισης: την ιστορική παράδοση του τόπου, ιδίως στο πεδίο των γραμμάτων, την οποία το αρτισύστατο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα ανασυντάσσει, ανανεώνει και εμπλουτίζει· τη χρονική συγκυρία της ανάδυσής του και τα πρώτα του βήματα που σφράγισαν την κατοπινή του σταδιοδρομία, αν συνυπολογίσουμε προφανώς την αρχική του στελέχωση και το πνεύμα που συνείχε τη σύλληψή του· κι ακόμη τη γεωγραφική ιδιαιτερότητα των Ιωαννίνων που καθιστούσε το Πανεπιστήμιό του «περιφερειακό».

Ο Θεόφιλος Βέικος εκλέγεται, κατά τη «δεύτερη» γενιά στελέχωσης της Φιλοσοφικής Σχολής, όταν άρχιζε να διαγράφεται στον ορίζοντα του Πανεπιστημίου μας η σύμπληξη φοιτητικών ομάδων με κοινές πνευματικές

και κατ' επέκταση πολιτικές ανησυχίες και, στη συνέχεια, όταν αποκρυσταλλώνεται η αμφισβήτηση της «νομιμότητας» των διορισμένων φοιτητικών συλλόγων και εμφανίζεται σειρά σωματείων με σημείο συσπείρωσης την καταγωγή (π.χ. ο σύλλογος Κρητών φοιτητών), με αποκορύφωση βέβαια τα γεγονότα της Νομικής και του Πολυτεχνείου, τα οποία είχαν τα ισοδύναμά τους και στο Πανεπιστήμιο μας. Έζησε από κοντά τη δέσμη αυτή των γεγονότων καθώς επίσης ό,τι διαμόρφωσε τη φυσιογνωμία του Ιδρύματός μας κατά την περίοδο της Μεταπολίτευσης, όταν δηλαδή η ημιτελής και σπασμωδική διεργασία αποχουντοποίησης, που θέσπισε η Συντακτική Πράξη της 3ης Σεπτεμβρίου του 1974, έδωσε το έναυσμα να παραταθεί εδώ ένας ιδιόμορφος φοιτητικός ριζοσπαστισμός που σε λίγο θα συμπορευθεί με το κίνημα του Επικουρικού Διδακτικού Προσωπικού για την πανεπιστημιακή μεταρρύθμιση.

Ο Θεόφιλος Βέικος, κατά την οχτάχρονη παρουσία του στη Φιλοσοφική μας Σχολή, έδωσε το παράδειγμα ενός καθηγητή της φιλοσοφίας που συμμετέχει στα συλλογικά δρώμενα, χωρίς βέβαια να στομώνεται η κριτική δυνατότητα του φιλοσοφικού λόγου ή να διατίθεται με εκπτώσεις. Έτσι συνέθεσε το συγγραφικό έργο αυτής της περιόδου (*Μαθηματικές αντινομίες του Kant και σύγχρονη επιστήμη* [1974], *Σύγχρονη Διαλεκτική Φιλοσοφία* [1976], *Φιλοσοφία και Πολιτική* [1977] και *Ο μύθος του Λόγου* [1977]), μερίμνησε για τη συγγραφή έγκυρων πανεπιστημιακών Σημειώσεων, προώθησε την αναδιοργάνωση της βιβλιοθήκης του Φιλοσοφικού Σπουδαστηρίου, ενδιαφέρθηκε για τη σύσταση μεταπτυχιακών σπουδών φιλοσοφίας, εισηγήθηκε και πραγματοποίησε κύκλο μαθημάτων για το κοινό της πόλης και υπεράσπισε τη διδασκαλία του μαθήματος της φιλοσοφίας στη Μέση Εκπαίδευση. Ό,τι αποτέλεσε την ενιαία συμπεριφορά, με βάση τη νομοθεσία της δεκαετίας του '80, του Τομέα Φιλοσοφίας οφείλει πράγματι πολλά στην παρακαταθήκη που είχε αφήσει ανεξίτηλη ο Θεόφιλος Βέικος, καθόσο μάλιστα την υπενθύμιζε με τη φυσική του παρουσία ως μέλος εκλεκτορικών σωμάτων ή ως σύεδρος σε επιστημονικά συνέδρια που οργάνωνε ο Τομέας μας. Μ' αυτές ακριβώς τις προϋποθέσεις η σημερινή μας συνάντηση ανταποκρίνεται σε ό,τι ο ίδιος είχε αξιώσει κατά τη φάση της επάρατης αρρώστιας: «Μη ψάχνετε για μνήματα, αγάλματα, τιμητικές εκδόσεις. Ψάξτε στις καρδιές των ανθρώπων» (*Ενθυμήματα*, σ. 105). Περίπου όπως ο στίχος των *Έλεγείων τῆς Ὁξώπετρας*: «Ζω για τότε που δεν θα υπάρχω».

Παρακαλώ τον Αντιπρύτανη του Πανεπιστημίου μας, τον καθηγητή κ. Χρ. Μασσαλά, να κηρύξει την έναρξη της ημερίδας.

Σας ευχαριστώ.